

tene nødvendigvis indeholder en del matematiske formler, kan den også med udbytte læses af alle, der interesserer sig for disse geofysiske problemer.

Kaj Hansen.

Bruno Engels: Die kleintektonische Arbeitsweise unter besonderer Berücksichtigung ihrer Anwendung im deutschen Paläozoikum. Trykt i: Geotektonische Forschungen, Heft 13, edit: H. Stille & Fr. Lotze. E. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung, Stuttgart 1959. 129 s. med 146 tekstfigurer, 6 bilag og 6 tavler. 16,5 × 25 cm. DM 37,60.

Bogen er skrevet til geologer for at vejlede dem i at beskrive de geotektoniske elementer: strygning, hældning, foldning med mere. Skønt stoffet er ordnet udelukkende med henblik på beskrivelsen af de geologiske materialers strukturelle orientering – en analyse af »Gefüge« eller »fabric« –, har dette dog interesse for geografer, fordi der omtales vigtige afbildningstyper. Disse er i nær familie med de kortprojektioner, som kartografen benytter, f.ex. er det af forfatteren behandlede »Schmidt-ske« koordinatsystem direkte afledt fra Lamberts kortprojektion. Værket rummer mange inspirerende passager; man opdager, hvorfra den moderne, numeriske geomorfologi i Norden har hentet sine ideer, og forbavses over, at disse ideer har deres udspring i geografien – i kortlægningen. Der er ikke tvivl om, at den analytisk interesserede geograf kan bruge mange af dr. Engels' anvisninger, og derved åbne ny veje, specielt for geomorfologien.

Hans Kuhlman.

Joachim H. Schultze et al.: Die Bodenerosion in Thüringen. Wesen, Stärke und Abwehrmöglichkeiten. VEB Hermann Haack, Geographisch-Kartographische Anstalt Gotha. 1959. 2. ed. 183 sider. 18,5 × 27 cm. 58 figurnumre heraf 2 kort. (Ergänzungsheft nr. 247 til Petermanns Geogr. Mitteilungen).

Det, at foreliggende bog er en anden udgave (1. ed. 1952), viser, at der findes et behov for oplysning om jordødelæggelse i Europa, og behovet dækkes delvist ved denne publikation. Værkets eksempler på soil erosion, uden for de klassiske lokaliteter, har et budskab til danske læsere, fordi vi ligesom tyskerne finder fænomenet i en halvmaskeret form. Siden anden verdenskrig har man i Tyskland været opmærksom på den snigende jordødelæggelse, se f. ex. hos H. Kuron, B. Grosse.

Afhandlingen er bygget over en protokol for ca. 300 iagttagelser, som er gjort i årene 1944-1951 i Thüringen, DDR. Observationerne, som er arkiveret i det geografiske institut i Jena, er mest af kvalitativ art, især omfattende skader forårsaget af rindende vand. De er præsenteret grupperet i forhold til de geologiske formationer i landet. Første kapitel behandler begrebet »Bodenerosion« d. v. s. den af mennesket accelererede erosion af jordbunden; derefter berettes om de simple registreringsmetoder, der har været brugt – en visuel, subjektiv inspektion har været grundelementet heri. Tredie kapitel giver en oversigt over jordødelæggelsens udbredelse såvel i Thüringen som i den øvrige verden. I næste afsnit belyses fænomenets opståen, idet der tales om disponerende og udløsende faktorer. De sidste to kapitler bruges til en kort omtale af erosionens omfang og bekæmpelse, selve bogen slutter med den omfangsrige protokol over de 300 »tilfælde«. De 58 illustrationer er trykt på løse blade.